

Tietosuojavaltuutetun toimiston tarkastussuunnitelma 2024

Tietosuojavaltuutetun tehtävänä on yleisen tietosuoja-asetuksen ((EU) 2016/679), tietosuojalain (1050/2018) ja henkilötietojen käsittelystä rikosasioissa ja kansallisen turvallisuuden ylläpitämisen yhteydessä annetun lain (1054/2018, rikosasioiden tietosuojalaki) noudattamisen valvonta. Valvontatehtävää toteutetaan osin tarkastustoiminnalla, johon voi liittyä rekisterinpitäjän tai henkilötietojen käsittelijän tiloissa paikan päällä tehtäviä tarkastuksia, kirjallisia tarkastuksia tai esimerkiksi tiettyä toimialaa koskevia selvitysluonteisia tarkastuksia.

Tämä suunnitelma kattaa tietosuojavaltuutetun toimistossa vuodelle 2024 suunnitellut henkilötietojen käsittelyyn liittyvät tarkastukset. Lisäksi voidaan toteuttaa ad hoc -tarkastuksia erikseen nouseviin kiireellisiin tarpeisiin vastaamiseksi tai yksittäisten kante-luasioiden käsittelemiseksi.

Tietosuojavaltuutetun toimiston tarkastustoimintaa ohjaavat henkilötietojen käsittelyyn liittyvien tunnistettujen riskien lisäksi myös erityislainsäädännöstä ja EU-oikeudesta tulevat valvonta- ja tarkastusvelvoitteet. Suunnitelmaa valmisteltaessa on otettu huomioon myös rekisteröityjen tarkastusoikeuteen kohdistuvat rajoitukset, rekisteröityjen mahdollisuudet valvoa itse henkilötietojen käsittelyä sekä muussa toiminnassa havaittu tarve suorittaa kohdistettua valvontaa tiettyyn rekisterinpitäjään tai esimerkiksi toimialaan.

Keskeisiä sovellettavia säännöksiä

Yleisen tietosuoja-asetuksen 57 artiklan 1. h kohdan mukaan valvontaviranomaisen on alueellaan suoritettava tutkimuksia tämän asetuksen soveltamisesta, myös toiselta valvontaviranomaiselta tai muulta viranomaiselta saatujen tietojen perusteella.

Yleisen tietosuoja-asetuksen 58 artiklan 1(b) kohdan mukaan tietosuojavaltuutettu voi toteuttaa tutkimuksia tietosuojaa koskevien tarkastusten muodossa. Yleisen tietosuoja-asetuksen 58 artiklan 1 kohdan mukaan jokaisella valvontaviranomaisella on muun muassa seuraavat tutkintavaltuudet:

- määrätä rekisterinpitäjä ja henkilötietojen käsittelijä ja tarvittaessa rekisterinpitäjän tai henkilötietojen käsittelijän edustaja antamaan kaikki tehtäviensä suorittamiseksi tarvittavat tiedot (1. a kohta);
- saada rekisterinpitäjältä ja henkilötietojen käsittelijältä pääsy kaikkiin henkilötietoihin ja kaikkiin tietoihin, jotka ovat tarpeen sen tehtävien suorittamista varten (1. e kohta); ja
- saada pääsy kaikkiin rekisterinpitäjän ja henkilötietojen käsittelijän tiloihin, tietojenkäsittelylaitteet ja -keinot mukaan lukien, unionin tai jäsenvaltion prosessioikeuden mukaisesti (1. f kohta).

Tietosuojalain 18 §:n 1 momentin mukaan tietosuojavaltuutetulla on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada maksutta tehtäviensä hoidon kannalta tarpeelliset tiedot tietosuoja-asetuksen 58 artiklan 1 kohdassa säädettyjen tiedonsaanti- ja tarkastusoikeuksien lisäksi.

Rikosasioiden tietosuojalain 48 §:n 1 momentin mukaan tietosuojavaltuutettu voi tehdä tarkastuksen rekisterinpitäjän tai henkilötietojen käsittelijän tiloissa, jos tarkastus on tarpeen tämän lain noudattamisen valvomiseksi.

Tietosuojalain 20 §:n ja rikosasioiden tietosuojalain 49 §:n mukaan tietosuojavaltuutetulla on oikeus tehtäviensä suorittamiseksi saada pyynnöstä poliisilta virka-apua. Tietosuojalain 19 §:n 2 momentin ja rikosasioiden tietosuojalain 50 §:n 1 ja 2 momentin mukaan tietosuojavaltuutettu voi kuulla ulkopuolisia asiantuntijoita sekä pyytää näiltä lausuntoja. Tietosuojavaltuutettu voi tietosuojalain 20 §:ssä ja rikosasioiden tietosuojalain 48 §:ssä tarkoitettujen tarkastuksen yhteydessä käyttää apunaan ulkopuolista asiantuntijointa. Tietosuojavaltuutettu voi nimetä asiantuntijaksi suostumuksensa tehtävään antaneen henkilön, jolla on tietosuojavaltuutetun tehtävän hoitamisen kannalta merkityksellistä asiantuntemusta. Tietosuojalain 20 §:n mukaan asiantuntijaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä hänen suorittaessaan tällaisia tehtäviä.

Tarkastusten suorittamisessa noudatetaan, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään. Hallintolain 39 §:n mukaan viranomaisen on ilmoitettava toimivaltaansa kuuluvan tarkastuksen aloittamisajankohdasta asianosaiselle, jota asia välittömästi koskee, jollei ilmoittaminen vaaranna tarkastuksen tarkoituksen toteutumista. Edellä tarkoitettulla asianosaisella on oikeus olla läsnä tarkastuksessa sekä esittää mielipiteensä ja kysymyksiä tarkastukseen liittyvistä seikoista. Tarkastuksen kuluessa asianosaiselle on, mikäli mahdollista, kerrottava tarkastuksen tavoitteista, sen suorittamisesta ja jatkotoimenpiteistä. Tarkastus on suoritettava aiheuttamatta tarkastuksen kohteelle tai sen haltijalle kohtuutonta haittaa. Tarkastajan on viipymättä laadittava tarkastuksesta kirjallinen tarkastuskertomus, josta tulee käydä ilmi tarkastuksen kulku ja tarkastajan tekemät keskeiset havainnot. Tarkastuskertomus on annettava tiedoksi tarkastuksessa läsnäoloon oikeutetulle asianosaiselle.

Tarkastuksilla pyritään yksityiskohtaiseen ja totuudenmukaiseen selvittämiseen ja sen yhteydessä pyritään saamaan esiin sellaisia tosiseikkoja, joiden selvittämiseen hallintoasian tavanomaisessa kirjallisessa menettelyssä ei aina ole mahdollisuuksia (Hallituksen esitys eduskunnalle hallintolaiksi ja laiksi hallintokäyttölain muuttamisesta, HE 72/2002, 39 §:n perustelut).

Tarkastusten toteuttaminen

Tietosuojavaltuutetun toimisto antaa tarkastusilmoituksen etukäteen rekisterinpitäjälle tai henkilötietojen käsittelijälle. Tarkastusilmoituksessa rajataan tarkastuksen kohde, kuvataan toteuttamistapa ja pyydetään tarvittavat tiedot ja selvitykset etukäteen. Myös ilman ennakoilmoitusta tehtävät tarkastukset ovat erikseen niin päätettäessä mahdollisia.

Tarkastuksista laaditaan tarkastuskertomus, joka toimitetaan tarkastuksenkohteelle eli rekisterinpitäjälle tai henkilötietojen käsittelijälle.

Tarkastusten ajankohdat ja tarkastettavat kohteet

2024	Tarkastuksen kohde	Kohdistus	Vastuu-taho
Tammikuu			
Helmikuu	Vuoden 2023 tarkastusten loppuunsaattaminen ja raportoinnin viimeistely		
Maaliskuu	Koordinoitu toimenpide: tarkastus-oikeuden toteuttaminen	Kohteet tarkentuvat ennen tarkastuksen käynnistymistä	YKI ja JUKI
Huhtikuu	Tilitietojärjestelmä	Tulli	JUKI
	Epätyypillisen käsittelyn havainnointi terveydenhuollon potilastietojärjestelmässä ja toimintaprosessit (lokivalvonta)	HUS	JUKI
Toukokuu	Turvallisuustietojärjestelmä	Puolustusvoimat	JUKI
Kesäkuu			
Heinäkuu			
Elokuu	Maahanmuuttohallinnon henkilötietojen käsittely; käyttäjähallinta ja käytönvalvonta	Maahanmuuttovirasto	JUKI
Syyskuu	Biopankkitoiminta	Tarkastuksen kohde tarkennetaan ennen tarkastusta	YKI
Lokakuu	Yhteistarkastus TSV/TVV: Henkilötietojen käsittely tiedustelutarkoituksissa	Supo	JUKI
	Pysäköinninvalvonta; henkilötietojen säilyttäminen	Tarkennetaan ennen tarkastuksen käynnistämistä	YKI
	Viisumitietoihin kohdistuva tarkastus suurlähetystöissä (toteutus kirjallisesti)	Ankara ja Bangkok	JUKI
Marraskuu	SIS-järjestelmän tarkastus ¹ ; vuosittainen kuulutusluokkiin kohdistuva tarkastus kohteena kuulutukset EU:n ulkopuolisten maiden kansalaisista, joista Schengen-maat ovat tehneet palauttamispäätöksen	Poliisihallitus	JUKI
Joulukuu			

¹ Tarkastussuunnitelma toimii myös Suomen SIS II-evaluoinnin suosituksissa edellytettynä valvontaa koskevana monivuotisena suunnitelmana.

Vuonna 2023 on tehty asetuksen (EY) 2018/1862 Artiklan 69 mukainen kattava SIS-järjestelmän tarkastus. Lisäksi vuonna 2023 Suomeen kohdistettiin Schengen säädöspohjan mukainen laajamittainen evaluointi Euroopan unionin toimesta. Erityistee- mana evaluoinnissa oli raja- ja viisumipolitiikka. Erikseen päätettävien kuulutusluok- kien tarkastus suoritetaan vuosittain. Asetuksen (EY) N:o 767/2998 mukaiseen VIS- järjestelmään kohdistetaan vuosittain erikseen päätettäviä valvonta- tai tarkastusteh- täviä.

Allekirjoitukset

Anu Talus
Tietosuojavaltuutettu

Heljä-Tuulia Pihamaa
Apulaistietosuojavaltuutettu

Annina Hautala
Apulaistietosuojavaltuutettu

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi tarvittaessa tarkistaa tietosuojavaltuutetun toimiston kirjaamosta.

Tietosuojavaltuutetun toimiston yhteystiedot

Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki

Sähköposti: tietosuoja@om.fi

Puhelinvaihte: 029 566 6700

Verkkosivut: www.tietosuoja.fi

